

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף י"ז עמוד א

שואלים: (סוף ט"ז): הפסוק: הן ישא...וענו הכוהנים-לא ולפי רב תשובת הכוהנים טעות?
תשובה: זה רק לפי רב שמדבר על הנזלים של בית המטבחים, אבל הנזלים של המזבח מטמאים.

הסבר א' ב' דף י"ז עמוד א' מסכת פסחים גמרא פרק ראשון - מחלוקת רב ושמואל האם הכוהנים טעו בתשובת לחגי הנביא, ומחלוקת רב ולוי

חכם	אומר	נימוק
רב	כוהנים טעו בתשובה לחגי הנביא. הנביא חגי שאל על רביעי בקודש צ"ל טמא-אמרו טהור.	
שמואל	כוהנים לא טעו בתשובה לחגי הנביא. הנביא חגי שאל על חמישי בקודש צ"ל טהור-אמרו טהור.	
לרב	לחם-1, נזיד-2, יין-3, שמן-4=רביעי בקודש	מתאים=4 לשמואל איפה חמישי?
הבגד	סיוע לשמואל	בשאלה זו וכן נכון טימא.
פסוקי: ויאמר חגי...היטמא? הכוהנים עונים נכון-יטמא	ענו נכון	בשאלה קודמת

אבל לרב אומר **רב נחמן** בשם **רבה בר אבבה** רב ו**שמואל**

אין זה שפעם יודעים ופעם לא? היו בקיאים בטומאת מת וענו נכון, לא בקיאים בטומאת שרץ ולא ענו נכון.

רב נחמן אומר **רבינא-קודם** היה דרגה 4, עתה 3 ולא טעו.

רבה בר אבבה סיוע לרב וקשה על שמואל ויען חגי...וכן כל מעשה...טמא הוא, לרב שאמר שטעו שאמרו טהור וצ"ל טמא-מתאים, לשמואל שאמר שאמרו טהור וצ"ל טהור למה אומר להם שזה טמא?

תשובת שמואל שואלים-כתוב מעשה ידיהם?
הנביא עונה בתמיהה. עונה **מר זוטרא** או **רב אשי** בגלל שקלקלו מעשיהם כאילו עשו.

רבינא	מר זוטרא	רב אשי	לוי	רבן שמעון בן גמליאל

רב גורס נזלים של שחיטה-דם וכו"ב
לוי גורס נזלים של המזבח-כולל גם מים ויין

לחכם	סובר כ שמואל	אז	אבל סובר כרב	תשובה
לוי	שנזיד, יין, שמן-נגעו בראשון	מתאים	אין יין ושמן ייטמאו?	לוי סובר כ שמואל

לחכם	סובר כ רב	אז	אבל סובר כ לוי	תשובה
לשמואל	נזלים של שחיטה-דם וכו"ב.	מתאים	אין ראשון שני וכו'?	שמואל סובר כ רב

למדנו גם כמו **רב** כמו לוי-דם, יין, שמן, מים

וגם כמו **לוי** נזלים של המזבח-נטמאו במקדש והוציא החוצה-טהורים, נטמאו בחוץ והכניס בפנים טמאים- ובאן מדובר בנזלים של השחיטה ולא המזבח.

שואלים-הרי רבי יהושע בן לוי אמר	תשובה-לא מדובר	שואלים	תשובה
נזלים בית שחיטה טהורים במקדש אם יצאו טמאים? כאן כתוב טהורים?	שהיו בחוץ ונכנסו בפנים.	זה במקדש?	טהור-אם נטמאו במקדש.
למדנו כמו רב-דם ומים שזה נזלים של בית השחיטה ונטמאו בכלים	בכלים-טמאים, בקרקע	בית השחיטה.	מדובר
או בקרקע טהורים			טהורים

רש"י מסכת פסחים דף י"ז עמוד א

ואמר רב - לקמן. אישתבש כהני - שטהרו רביעי בקודש, אלמא: יין ושמן, דמשקי בית מטבחיא נינהו, ומיטמאו, ואי טומאת משקין דרבנן - הא אמרת דלא גזור עלייהו, ואי נמי בטומאות דרבנן קא בדיק להו חגי לכהני, וכבר נגזר טומאה על המשקין בימי חגי הנביא שהיה מאנשי כנסת הגדולה - קשיא לרב, דהא אמר דכן ממש, וכל שכן אי בדאורייתא קא משתעי קשיא לרב, והא ליכא למימר מדרבנן, ודלא כיוסף בן יועזר - דאקרא לא פליג, דמשמע דאית עלייהו טומאה - אי דאורייתא אי דרבנן. מידי הוא טעמא אלא לרב - כלום אתה מקשה אלא לרב - רב לא קשיא ליה האי, לעולם חגי דרבנן בדיק להו, וכבר נגזרה גזירת הטומאה על המשקין, ולרב אליבא דיוסף בן יועזר לא תיקשי - דרב משקי בי מטבחיא תני בעדותו של יוסף; משקה המטבחים - דם ומים, אבל משקה מדבחיא - היין והשמן שהם משקה המזבח - גזרו רבנן טומאה עלייהו, והיינו דבסדר טומאות דהאי קרא איכא אוכל מטמא אוכל ומשקה מטמא משקה דמדרבנן טומאה עושה כיוצא בה. מי כתיב ונגע כנפו - אל הלחם, דמשמע שהשרץ נגע בלחם, דלחם הוא ראשון, מה שנגע בכנפו נגע ללחם - דהוה ליה לחם שני. טמא נפש - קסלקא דעתך טמא מת, שהוא אב הטומאה כשרץ. בכל אלה - כסדר שפירשנו: טמא מת בלחם, ולחם בניזיד, וכו'.

מדהבא לא אישתבש - דאמרו ליה רביעי טמא, כדכתיב ויאמרו יטמא - הכא נמי לא אישתבש, ואיהו במה שנגע בכנפו אמר להו, דהוה ליה שמן חמישי, ומשום הכי אמרי ליה טהור, אלא לרב, דאמר גבי שרץ נמי רביעי בעא מינייהו, מאי שנא דאמרו ליה טהור?

בקיאיין הן בטומאת מת - ויודעים שהשלישי עושה בה רביעי, ולא היו בקיאיין בטומאת שרץ, וסבורין שאין שלישי עושה בה רביעי.

רבינא אמר - לא היו בקיאיין ברביעי בקודש כלל, וגבי מת שלישי בקודש בעא מינייהו, דהאי טמא נפש דקרא - לאו טמא מת, אלא מת ממש כלומר: טומאת נפש, ומת אבי אבות, ולחם

ואמר רב: אישתבש כהני! - מידי הוא טעמא אלא לרב, רב משקי בית מטבחיא תני, אבל משקי בי מדבחיא - מטמא.

חלק א' ב' במסכת פסחים דף י"ז עמוד א'

גופא; רב אמר: אישתבש כהני, ושמואל אמר: לא אישתבש כהני. רב אמר: אישתבש כהני, רביעי בקדש בעא מינייהו, ואמרו ליה טהור. ושמואל אמר: לא אישתבש כהני, חמישי בקדש בעא מינייהו ואמרו ליה טהור. בשלמא לרב - היינו דכתיב ארבעה: לחם ונזיד ויין ושמן. אלא לשמואל, חמשה מנא ליה? - מי כתיב ונגע כנפו? ונגע בכנפו כתיב - במה שנגע בכנפו. תא שמע: ויאמר חגי אם יגע טמא נפש בכל אלה היטמא ויענו הכהנים ויאמרו יטמא. בשלמא לשמואל - מדהבא לא אישתבש - התם נמי לא אישתבש. אלא לרב, מאי שנא הכא דאישתבש ומאי שנא התם דלא אישתבש? - אמר רב נחמן אמר רבה בר אבבה: בקיאיין הן בטומאת מת, ואין בקיאיין הן בטומאת שרץ. רבינא אמר: התם רביעי, הכא שלישי. תא שמע: ויען חגי ויאמר כן העם הזה וכן הגוי הזה לפני נאם ה' וגו'. בשלמא לרב - היינו דכתיב טמא, אלא לשמואל אמאי טמא? - איתמוהי קא מתמה. - והא וכן כל מעשה ידיהם כתיב! - אמר מר זוטרא ואיתימא רב אשי: מתוך שקלקלו את מעשיהם - מעלה עליהם הכתוב כאילו הקריבו בטומאה.

גופא, רב תני משקי בית מטבחיא ולוי תנא משקי בי מדבחיא. ללוי, הניחא אי סבירא ליה כשמואל, דאמר דכן מלטמא טומאת אחרים, אבל טומאת עצמן יש להן - משכחת לה, דנגעי כולהו בראשון. אלא אי סבר ליה כרב דאמר דכן ממש היכי משכחת לה? - על כרחך כשמואל סבירא ליה. ולשמואל, הניחא אי סבר לה כרב, דתני משקי בית מטבחיא, אבל משקי בי מדבחיא אחרני נמי מיטמאו - רביעי הוא דלא עביד חמישי, הא שלישי - עביד רביעי. אלא, אי סבר ליה כלוי, דתני משקי בי מדבחיא - מאי איריא רביעי דלא עביד חמישי? אפילו שני ושלישי נמי לא עבדי! - על כרחיך כרב סבירא ליה. תניא כוותיה דרב, תניא כוותיה דלוי. תניא כוותיה דלוי: הדם והיין והשמן והמים, משקי בי מדבחיא, שנטמאו בפנים והוציאן לחוץ - טהורין. נטמאו בחוץ והכניסן בפנים - טמאין. איני? והאמר רבי יהושע בן לוי: משקי בי מדבחיא, לא אמרו דכן אלא במקומן. מאי לאו - למעוטי נטמאו בפנים והוציאן לחוץ! לא, למעוטי נטמאו בחוץ והכניסן בפנים. - והא במקומן קאמרו! - הכי קאמרו: לא אמרו דכן - אלא שנטמאו במקומן. תניא כוותיה דרב: הדם והמים, משקי בית מטבחיא, שנטמאו בין בכלים בין בקרקע - טהורין.